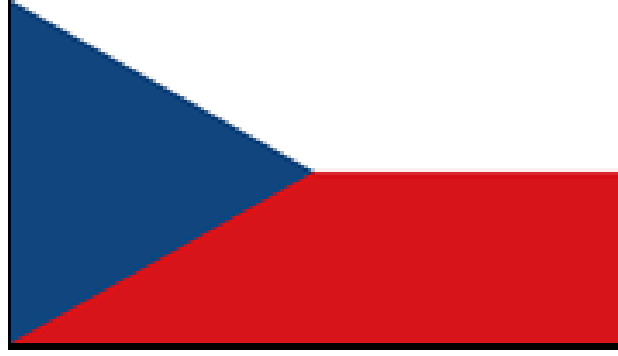

ÇEKYA ÜLKE RAPORU

DEVREK TİCARET VE SANAYİ ODASI

2021

* Bu Rapor T.C. TİCARET BAKANLIĞI (<https://ticaret.gov.tr/>)
sayfasındaki veriler derlenerek bilgi amaçlı hazırlanmıştır.

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET	9
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Çekya
Yüzölçümü	78 886 km ²
Dil	Çekçe, Slovakça
Din	Dini olmayan %59, Katolik %26,8, Protestan %2,1, diğer %3,3, belirsiz %8,8
Başkent	Prag
Başlıca şehirleri	Prag, Brno, Ostrava, Plzen, Liberec
Nüfus	10 730 000
Yönetim Şekli	Parlementer Demokrasi
Cumhurbaşkanı	Milos Zeman
Başbakan	Andrej Babis
Para Birimi	Çek Kronu (CZK)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü), Avrupa Birliği (AB), Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü), EBRD (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), Vişegrad Dörtlüsü

Coğrafi Konum :

Çekya, Avrupa'nın merkezinde, 78 866 km²'lik bir alanda, kara ile kuşatılmış bir ülkedir. Kuzey Denizi, Baltık Denizi ve Adriyatik Denizine olan mesafesi eşittir. Sınır uzunluğu Polonya ile 761,8 km, Almanya ile 810,3 km, Avusturya ile 466,3 km ve Slovakya ile 251,8 km'dir.

Avrupa'nın belli başlı akarsuları Çekya topraklarından geçerek Kuzey denizi, Baltık ve Karadeniz'e ulaşmaktadır. Bunlar, Bohemya'da yer alan Labe (70 km) ve Vltava (433 km), Moravya'da yer alan Morava (246 km) ve Dyje (306 km) ile Silezya ve Kuzey Moravya'da yer alan (Odra 135 km) ve Opava'dır (131 km).

Çekya iki dağ silsilesinin kenarında yer almaktadır. Moravya ve Elbe nehri vadisi dışında, deniz seviyesinden 500-600 metre yüksekliğindeki dağlık yapı hakimdir. En yüksek dağlar Krkonose (zirve 1.603 m), Sumava ve Karpatlar'dır. Ülkenin deniz seviyesinden yüksekliği 450 metredir.

Ülkenin iklimi, Atlantik Okyanusundan gelen akımlarla kıta ikliminin bir kombinasyonu olup, genelde ılımlı olarak nitelendirilmekle beraber Türkiye ortalamaları ile mukayese edildiğinde oldukça farklıdır. Yazın en sıcak olduğu temmuz ayında dahi ortalama ölçülen sıcaklık 18 derece civarındadır. Yıllık ortalama ise 10 derecenin altındadır.

Ülkede 3 ulusal park mevcuttur: Krkonosky NP, Podyji ve Sumava. Ülkenin önemli bir kısmı tabii açıdan koruma altındadır. Bu bağlamda, spor, turizm, avcılık ve balıkçılık önem verilen hususlar arasındadır..

Ormanlık alanlar ülkede oldukça önemli yer kaplamakta olup toplam alanın yüzde 33'ünü teşkil etmektedir ve büyük bir bölümü iğne yapraklı ağaçlardan oluşmaktadır

Siyasi ve İdari Yapı

Orta Avrupa'nın en güçlü devletlerinden biri olan Bohemya, Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu'nun bir parçasıydı. Mezhep kavgalarından dolayı çıkan 15. yüzyıldaki Hussit Savaşları ve 17. yüzyıldaki Otuz Yıl Savaşları Bohemya halkına büyük zararlar verdi. 16. yüzyıldan itibaren bölge Habsburgların yönetimi altına girdi. Kutsal Roma Cermen İmparatorluğu zayıfladıkça, Bohemya önce Avusturya İmparatorluğu sonra da Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun bir parçası haline geldi.

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu I. Dünya Savaşı sonunda yıkılınca 1918 yılında Slovakya, Bohemya, Moravya, Silezya, ve Karpat Rutenya birleşerek Çekoslovakya adında bir ülke haline geldiler. II. Dünya Savaşı'nın başlamasından sonra Slovakya Nazi Almanya'sıyla anlaşarak Çekoslovakya'dan ayrıldı. 9 Mayıs 1945 tarihinde Alman işgalinden sonra Çekoslovakya tekrar birleşti. 1948 yılında yönetim komünistlerin eline geçti. Bu tarihten sonra 41 yıl boyunca Çekoslovakya Doğu Blok'unda yer aldı.

5 Ocak 1968 tarihinde iktidara gelen Alexander Dubček siyasi bir liberalleşme dönemi başlattı. Ancak Prag Baharı adı verilen bu dönem aynı yılın 20 Ağustos'unda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ve Varşova Paktı müttefiklerinin (Romanya hariç) ülkeyi işgal etmesi ile sona erdi. Kasım 1989'da Çekoslovakya Kadife Devrimi adı verilen "kansız" bir karşı-devrimle kapitalizme dönüş yaptı. 1 Ocak 1993 tarihinde ülke barışçı bir biçimde Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olmak üzere iki ülkeye ayrıldı. Her iki ülkede geniş çaplı ekonomik reformlar yapıldı. Çek Cumhuriyeti 12 Mart 1999 tarihinde NATO'ya 1 Mayıs 2004 tarihinde de Avrupa Birliği'ne katıldı. 2016 yılında ülkenin resmi adı olan Çek Cumhuriyeti kısaltarak Çekya yapılmıştır. Ülke yeni ismini Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası kurumlara bildirmiştir. Resmi yazışmalarda Çek Cumhuriyeti kullanılmaktadır. Çekya bir tür kısaltma olarak kullanılmaktadır.

Çekya, bugün, insan haklarına dayalı, çoğulcu ve demokratik siyasi sistemi haiz bir ülkedir. İki kanatlı parlamenter bir sisteme sahiptir. Ülkede yasama yetkisi, 4 yıl için seçilen 200 milletvekilinden oluşan Meclis ile 1/3 ünün yenilenmesi için her iki yılda bir seçim yapılan ve 6 yıl için seçilen senatörlerden oluşan 81 üyeli Senatodan müteşekkil Parlamento tarafından yönetilmektedir.

Nüfus

Çekya'nın toplam nüfusu 10,73 milyondur. Çekya'da nüfus oldukça durağandır. Kadın nüfus (%51), erkek nüfustan (%49) biraz daha fazladır. Çekya'nın nüfusu yıllık ortalama 86 bin kişi artmıştır.

Çekya diğer Avrupa ülkeleri gibi yaşlı bir nüfusa sahiptir. Ortalama yaş ömrü 76,4'tür. Ortalama ömür erkekler için 73,1 yıl iken, kadınlarda 79,9 yıldır.

Çekya etnik açıdan son derece homojen bir nüfusa sahiptir. Nüfusun yaklaşık %0,6'sı kadar Morovyalı ve Silezyalı, %0,2'si kadar da Alman mevcuttur. Ayrıca, tamamen asimile olmuş 300 000 kadar Slovak nüfus tahmin edilmektedir. Roman ve Lehler de bulunmaktadır. Her ne kadar göçmenler nüfus artışında önemli rol oynasa da Çekya dışardan yoğun göç alan bir ülke değildir.

Doğal Kaynaklar

Çekya'nın, rezervleri kısıtlı da olsa büyük ölçüde bitümenli yakıtlar, antrasit ve linyit bulunmaktadır. Bitümenli kömür daha ziyade Ostrava-Karvina kömür yataklarında, Kladno yakınlarında, Plzen havzasında ve Brno yakınlarında bulunan Trutnov'daki kömür sahalarında çıkarılmaktadır. Bitümenli kömürün büyük bir kısmı koklaştırmaya elverişlidir. Linyit üretimi 20'nci yüzyıl ortalarına kadar artmış

olmakla beraber son yıllarda giderek artan gaz kullanımıyla düşmüş durumda olup, daha çok açık işletmelerde üretilmektedir. Linyit, ülkenin batısında bulunan Chomutov, Most, Teplice ve Sokolov'da üretilmektedir. Linyit kömürü termoelektrik üretiminde, konutların ısıtılmasında ve kimya sanayinde kullanılmaktadır.

Hodonin yakınlarında az miktarda petrol ve doğal gaz üretilmektedir, Nispeten azalan enerji tüketimi, Rusya'dan boru hatlarıyla ithal edilen petrol ve doğal gaz, Dukovany ve Temeli'nde kurulu bulunan nükleer enerji santralleri ile Slovakya'dan ithal edilen nükleer enerji, ülkenin kömüre bağımlılığını azaltmıştır.

Çekya metalik cevherler açısından ise zengin bir ülke değildir. Prag ve Plzen arasındaki yataklar demir cevheri açısından önemi haiz bir bölge olmuştur. Kurşun ve çinko Bohemya'daki Kutna Hora ve Pribram'da ve kuzeydoğudaki Hrubni Jesenik Dağlarında çıkarılmaktadır. Uranyum Pribram ve Kuzey Bohemya'daki Hamr çevresinde çıkarılmaktadır. Bohemya'daki dağlarda az miktarda kalay rezervi bulunmakta ve diğer mineral kaynaklar da Ceske Budejovice yakınlarındaki grafit ve Karlovy Vary ile Plzen yakınlarındaki kaolin rezervlerinden oluşmaktadır. Prag'ın güneyindeki merkezi Bohemya'da bulunan Mokrsko'da oldukça önemli miktarda altın rezervi bulunmaktadır. Çekya'nın maden üretimi ve üretimin geleceği dünya maden fiyatlarında yaşanan ve yaşanacak gelişmelerden oldukça yüksek oranda etkilenmektedir.

Çekya 2 613 milyon tonu antrasit, 3 564 milyon tonu linyit olmak üzere toplam 6 177 milyon ton ispatlanmış kömür rezervi ile dünya kömür rezervinin %0.63'ünü bulundurmaktadır ve genel sıralamada dünya 14.üncüsüdür

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021*	2022*	2023	2024	2025	2026
GSYİH (Cari Fiyatlar- milyar \$)	250,69	241,46	276,11	297,03	314,26	330,86	346,68	361,68
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	2,3	-5,6	4,2	4,3	3,7	3,2	2,9	2,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	23 539	22 579	25 732	27 609	29 158	30 669	32 130	33 522
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,8	3,2	3,2	2	2	2	2	2
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-0,3	3,5	0,9	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	18,3	25,9	32,3	36,3	39,8	42,7	45,3	44,5
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	26,9	24,6	25,6	25,7	26	26,2	26,3	26,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2	2,7	3,4	3,2	3	2,8	2,8	2,8

Kaynak: IMF

Çekya 2004 yılında AB'ne üye olan 10 ülke içinde en fazla yabancı sermaye alan ve sahip olduğu potansiyel itibariyle gelişme şansı en yüksek olan ülkelerin başında gelmektedir. Makroekonomik

istikrarın yanı sıra, ülkenin dış ticaret yapısındaki köklü değişiklik ve AB coğrafyasındaki konumu, vasıflı işgücü ve uygun yatırım ortamı nedeniyle artmakta olan doğrudan yabancı sermaye girişi büyüme için gerekli şartları sağlamış durumdadır. Çek ekonomisinin performansı dış talebe dayanmaktadır. Çek ekonomisi ağırlıklı olarak ihracata yönelik sanayileşme politikası çerçevesinde şekillenmiş bir ekonomi özelliği taşımakta ve ekonominin tüm dinamikleri dış etkenlere duyarlı, özellikle AB'deki (ağırlıklı olarak Almanya) gelişmelere bağımlı bir durumdadır. Çekya ekonomi yönetimince mevcut durumun sakıncaları ciddi anlamda analiz edilmiş olup, AB'ye bağımlılığın azaltılmasını teminen, ihracatta pazar çeşitlendirmesi hedeflenerek bu konuda ciddi adımlar atılmıştır. Temmuz 2012 itibariyle hazırlanarak yürürlüğe konulan 2012-2020 İhracat stratejisinde alınan tedbirlerle ihracatta AB ye bağımlılığın azaltılmasına yönelik uygulamalar başlatılmıştır.

Çekya'nın dış ticarete ağırlıklı olarak uluslararası üretim zincirinin bir parçası olması ve ihracatın önemli kısmını sermaye mallarının oluşturması ülkeyi küresel kriz sonucunda yaşanan ticaret şokuna ve dış talepteki daralmaya çok duyarlı hale getirmiştir. Ekonominin ağırlıklı olarak ihracata dayalı olması ve ticaretin ağırlıklı olarak başta Almanya olmak üzere AB ülkeleri ile yapıyor olması ve global krizden en çok etkilenen otomotiv sektörünün ihracat içinde önemli yer tutması göz önünde bulundurulduğunda, bu sürecin etkileri devam etmekte olduğu görülmektedir. Almanya başta olmak üzere özellikle AB ülke ekonomilerindeki gelişmelere de bağlı olarak, Çek ekonomisinin gelişmesi beklenmektedir.

Mevcut reformlara rağmen, siyasi açıdan son derece hassas bir konu olan sağlık ve sosyal güvenlik reformlarının hala gerçekleştirilmemesine bağlı olarak, bütçe açığının, ülkenin uzun dönemli ekonomik istikrarı ve AB kriterlerine ulaşılması açısından bir tehdit olduğu değerlendirilmektedir.

Sağlıklı makroekonomik göstergelerin devam etmesine, kurumsal ve iş gücü vergilendirmelerinin yeniden düzenlemesi, eğitim ve inovasyon politikaları gibi iş çevrelerini doğrudan ilgilendiren yapısal uyum politikaların başarısına da bağlı olarak, Çek ekonomisi, küreselleşmenin nimetlerinden faydalanmaya devam edecektir. Ayrıca, halihazırda son derece sıkı olan kredi alma sürecini basitleştirici yeni bankacılık düzenlemelerinin getirilmesi ve dalgalı kurda aşağı yukarı oynayan Çek Kronundan, "Euro" geçişin tamamlanması durumunda Çekya yabancı yatırımcı için daha çekici olabilecektir. Bununla birlikte, mevcut reformlara rağmen, siyasi açıdan son derece hassas bir konu olan sağlık ve sosyal güvenlik reformlarının hala gerçekleştirilmemesine bağlı olarak, bütçe açığının, ülkenin uzun dönemli ekonomik istikrarı ve AB kriterlerine ulaşılması açısından bir tehdit olduğu değerlendirilmektedir.

İlk bakışta, küreselleşme açısından büyük önem arz eden ticaret politikalarının önemli ölçüde AB tarafından belirlendiğini bir tarafa bırakacak olursak, Çek Hükümetinin doğrudan rol oynayacağı ve gerçekleştirebileceği öncelikli konular bulunmaktadır. Bu öncelikli konular aşağıda sıralanmıştır. Piyasa başarısızlığı ve yayılma etkisi nedeniyle, küreselleşme ile bağlantılı olan yatırım teşviklerinin ve mekanizmalarının ekonomik açıdan geçerliği ispatlanabilir olmalıdır. Teşvikler, uzun dönemde katma değeri daha yüksek yatırımlara kaydırılmalıdır.

Küreselleşmenin beraberinde getirdiği uluslararası işçi hareketliliğinden doğan imkanlardan yararlanabilmek açısından göçmenlik mevzuatında reformlar gerekmektedir. Yeşil kart uygulamasının yanı sıra, kalifiye işçi göçünü sağlayacak yeni göçmenlik programlarına başlanmalıdır.

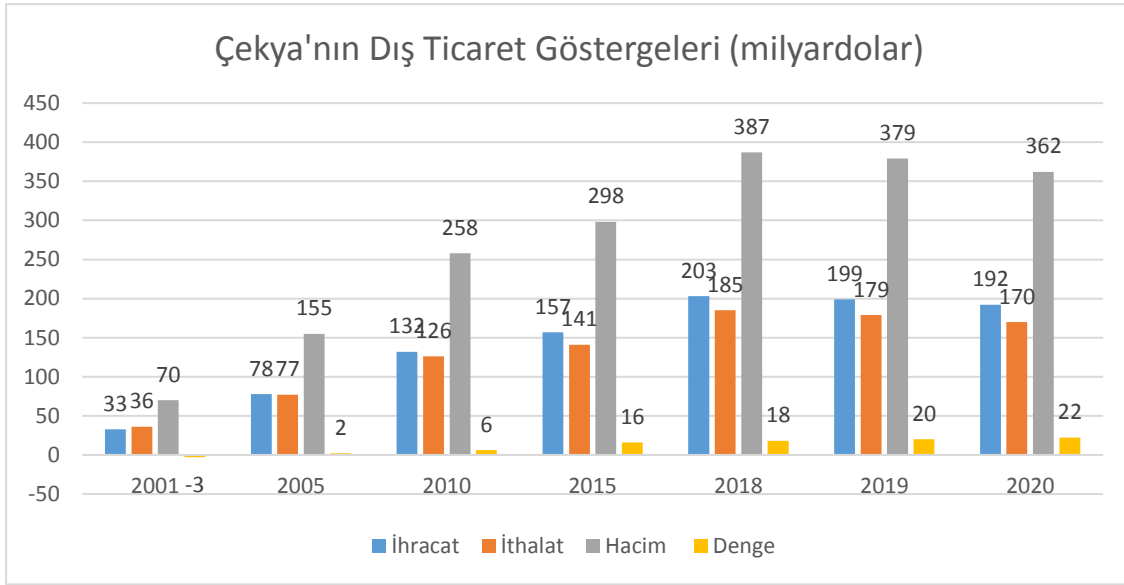
Sağlam bir ulaşım altyapısı firmaların yatırım için yer tespiti aşamasında dikkate alınan önemli bir faktördür. Ulaştırma projeleri için, 2007-2013 döneminde kullanılmak üzere AB'den sağlanan fonların kullanımında, proje öncelikleri ve uygulama mekanizmaları dikkatlice incelenmelidir. Kamu ihalelerinde etkinliğin artırılması kayda değer diğer bir husustur. Özel sektör- kamu iş birliğine, her birinin kendi önceliklerine de bağlı kalarak önem verilmelidir. Karayolu ve demiryolu kullanımında denge sağlayıcı, birden çok taşıma türü kullanımında rekabet artırıcı önlemler alınmalı, demiryolu taşımacılık sektörüne

gereken hassasiyet gösterilmelidir. Prag, iş çevreleri için en önemli cazibe merkezi konumunda olup Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri içinde daha büyük bir rol oynama potansiyeline sahiptir. Ancak, bu metropol alanın genişlemesini sınırlayıcı, bilhassa ulaşım tikanıklığı ve konut sorunu gibi faktörlerin biran önce gündeme alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-www.trademap.org

2020 yılında 192 milyar dolarlık ihracatla dünyada 28. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler; Almanya, Slovakya, Polonya, Fransa ve Avusturya'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %1,2 pay ile 18. sıradadır.

Ülkenin ihraç ettiği başlıca ürünler; otomobiller, otomatik bilgi işlem makinaları bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makinalar, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar, izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenlerdir.

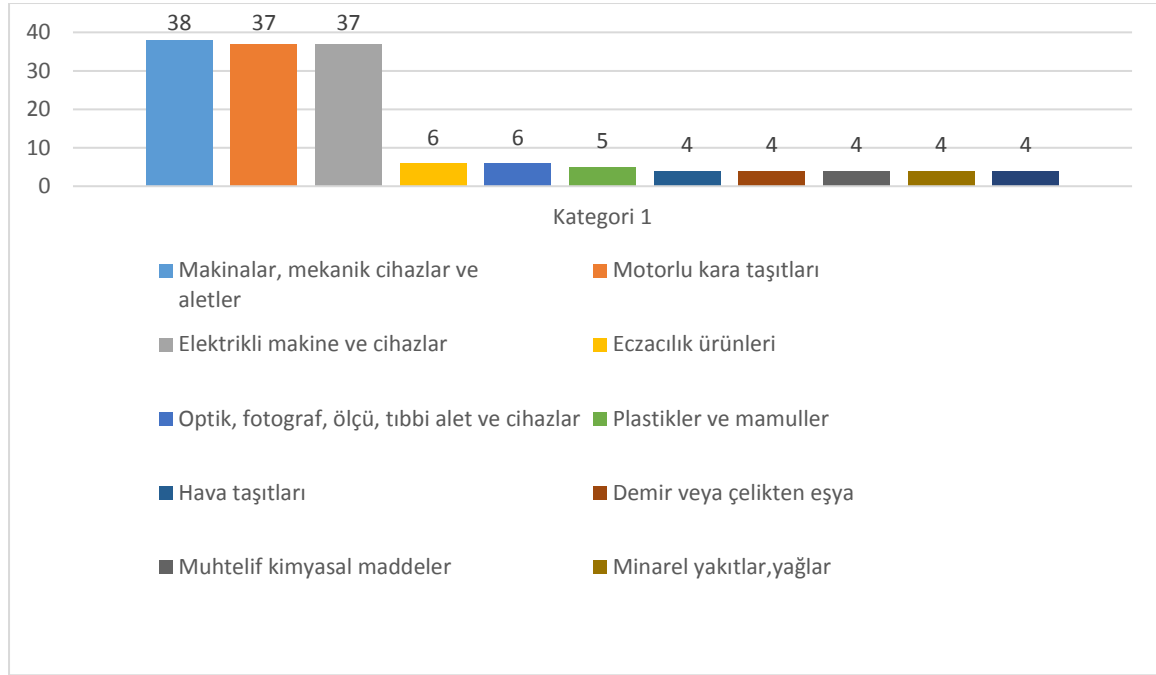
2020 yılında 170 milyar dolarlık ithalatla dünya ithalatında 27. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler; Almanya, Çin, Polonya, Hollanda ve Slovakya'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye %0,7 pay ile 22. sıradadır.

İthal ettiği başlıca ürünler; telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar, otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makinalar, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar, büro makina ve cihazlarında kullanılmaya elverişli aksam, parça ve aksesuarlardır

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

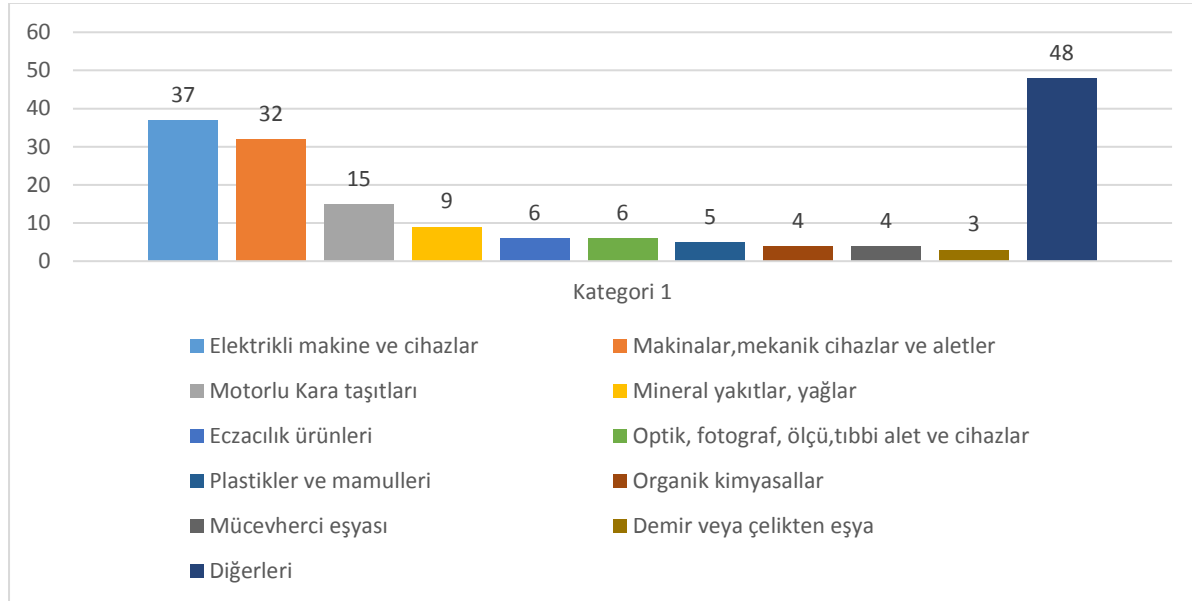
Çekya'nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları-2020 (milyar dolar)

Kaynak: Trademap

İthalat

Çekya'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları-2020 (milyar dolar)

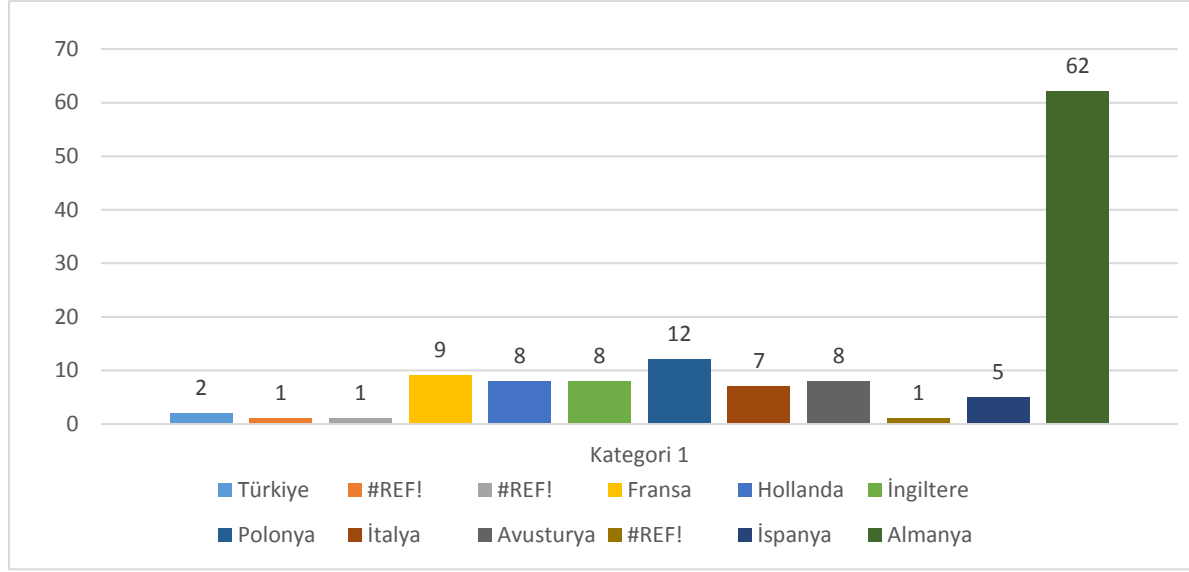

Kaynak: Trademap

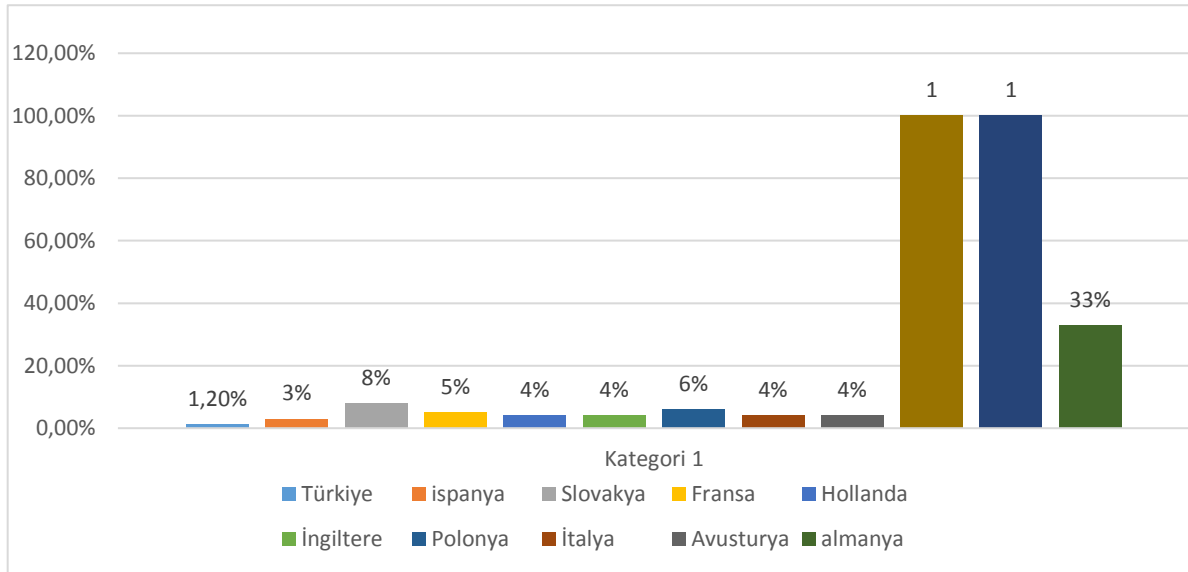
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

ÇEKYA 'nın Ülkelere Göre İhracatı-2020 (milyar dolar \$)

Kaynak: Trademap

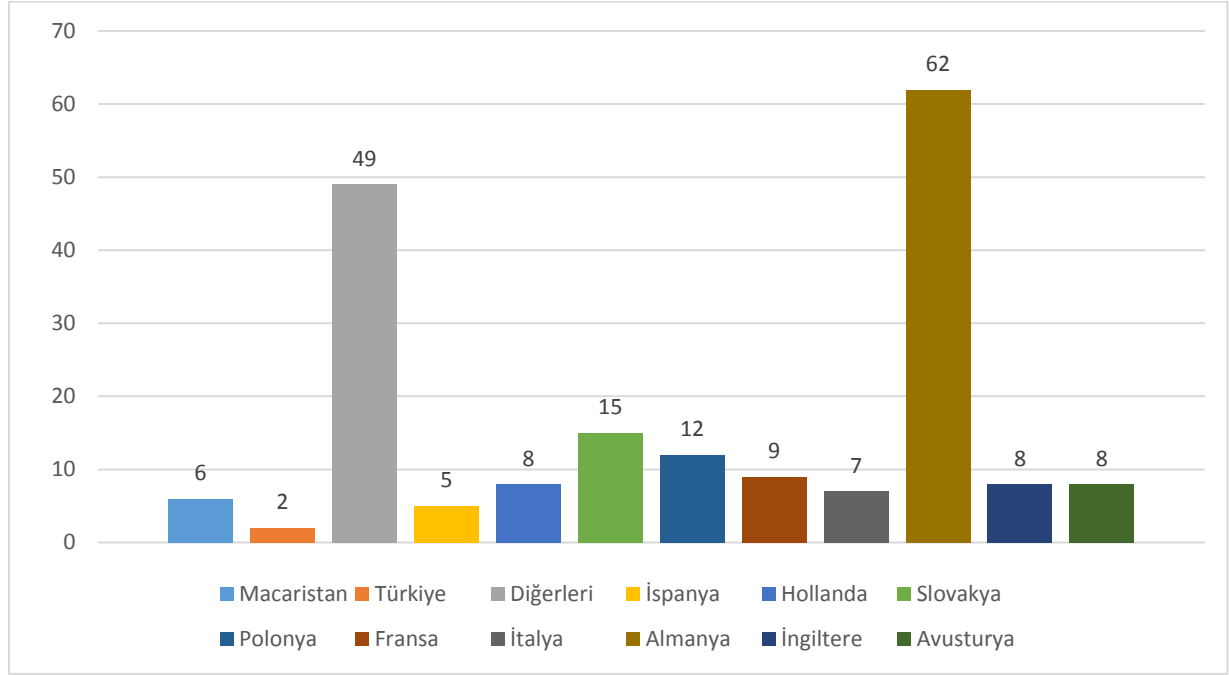
Çekya'nın Ülkelere Göre İhracatı-2020 (%pay)

Kaynak: Trademap

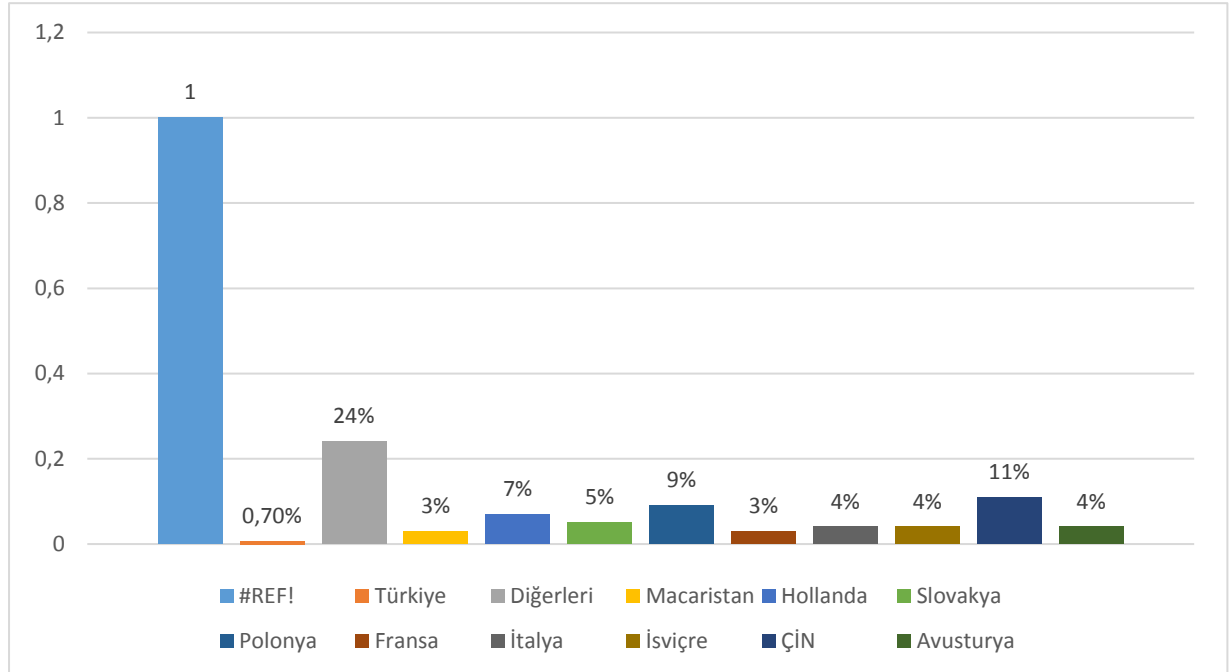
İthalat

ÇEKYA'nın Ükelere Göre İthalatı-2020 (milyar dolar \$)

Kaynak: Trademap

Çekya'nın Ükelere Göre İthalatı-2020 (% pay)

Kaynak: Trademap

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Çekya stratejik konumu nedeniyle yatırım için cazip bir bölgedir. Çok uluslu şirketlerin yatırımları Çekya'ya gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasında önemli yer tutmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle, sadece üretim faaliyetleri değil, perakende ve hizmet sektöründe de çok uluslu şirket yatırımlarının sayısı da artmaktadır.

Çekya, 2020 yılında 7,30 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 31. sıradadır. 199 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 34. sıradadır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri, Milyar Dolar

Veriler	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ülkeye giren DYY	10,85	11,23	8,49	7,95	7,30	7,25	7,40	7,40
Ülkeye giren DYY (% GSYİH)	5,6	5,2	3,5	3,2	2,7	2,5	2,3	2,2
Ülkeye giren DYY (Gayrisafi sabit sermaye yatırımlarındaki payı, %)	22,3	21,0	13,6	12,6	10,6	9,7	8,9	8,6
Ülkeden çıkan DYY	-3,14	-9,40	-4,39	-4,90	-3,60	-3,20	-3,40	-3,40
Net DYY	7,71	1,83	4,10	3,05	3,70	4,05	4,00	4,00
DYY stoğu	145,86	185,61	183,94	191,89	199,19	206,44	213,84	221,24
Kişi başına DYY stoğu (\$)	13 736	17 443	17 246	17 952	18 600	19 249	19 917	20 589
DYY stoğu (% GSYİH)	74,8	85,9	74,9	77,6	74,0	70,7	67,4	66,7
Ülkeye giren DYY açısından dünyadaki payı (%)	0,43	0,66	0,54	0,38	0,34	0,32	0,31	0,30
DYY stoğu açısından dünyadaki payı (%)	0,52	0,62	0,57	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56

Kaynak: EIU

Tahmin

Yatırımlar; Prag, Brno ve Plzen'de yoğunlaşmaktadır. Bu şehirlerde yatırımların yoğunlaşmasının en önemli nedenleri; pazara veya müşteriye yakınlık ve nitelikli işgücü olarak öne çıkmaktadır.

Çekya'ya yapılan yabancı sermaye yatırımlarının büyük bölümünü hizmet sektörü oluşturmaktadır. Elektrik, finans, ticaret ve gayrimenkul öncelikli hizmet sektörleri arasındadır. Otomotiv sektörü ise imalat sanayi yatırımları arasında önemli yer tutmaktadır. Gerçekleştirilen projelerin %10'unu oluşturmaktadır.

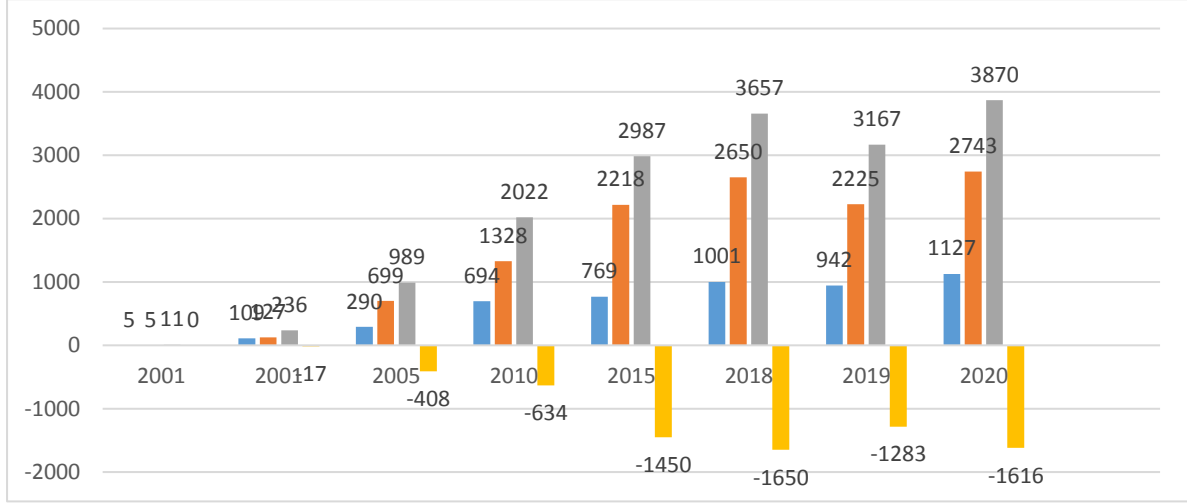
Çekya'ya gelen yabancı sermayenin büyük bölümü Avrupa ülkeleri kaynaklıdır.

Çekya’da otomotiv ve havacılık sanayi, elektrik ve elektronik sektörü, nanoteknoloji, ileri teknoloji mühendislik ürünleri, bilişim ve yazılım sektörü, AR&GE, tıbbi ekipman, yenilebilir enerji ve çevre teknolojileri, gayrimenkul ve inşaat, turizm yatırım için öncelikli alanlar olarak ön plana çıkmaktadır.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Çekya Dış Ticareti

Çekya'nın 2004 yılındaki AB üyeliğine kadar, 3.10.1997 tarihli Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde şekillenen Türkiye- Çekya ticari ilişkileri, bu tarihten itibaren Gümrük Birliği esasına dayanarak yürütülmektedir.

Çekya ile ekonomik ilişkilerimizin mal ticareti üzerinde yoğunlaştığı ve ikili ticaret hacminin özellikle iki ülke arasında Gümrük Birliği'nin tesis edildiği 2004 yılından sonra hızla artmakta olduğu görülmektedir.

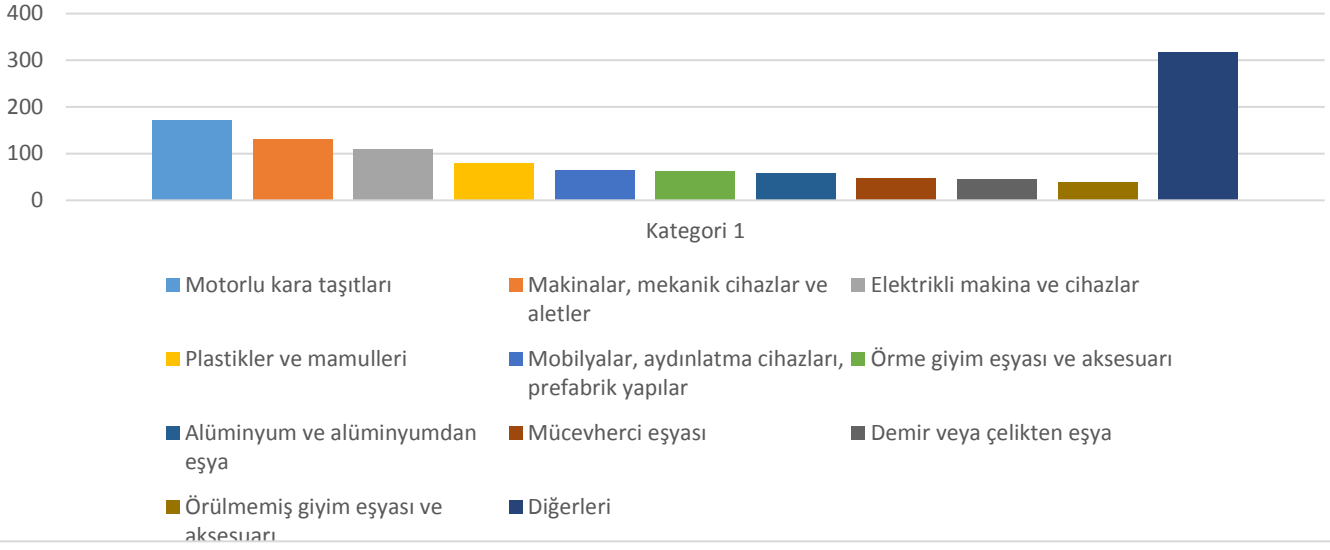
2020 yılında ülkeye ihracatımız 1,1 milyar dolardır. Toplam ihracatımızdaki payı %1 olup 34. sıradadır.

Çekya'ya ihraç ettiğimiz başlıca ürünler; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları, otomobiller, izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler, alüminyumdan çubuklar ve profiller ön plana çıkmaktadır.

2020 yılında ülkeden ithalatımız 2 milyar dolardır. İthalatımızdaki payı %1,3 olup 20. sıradadır.

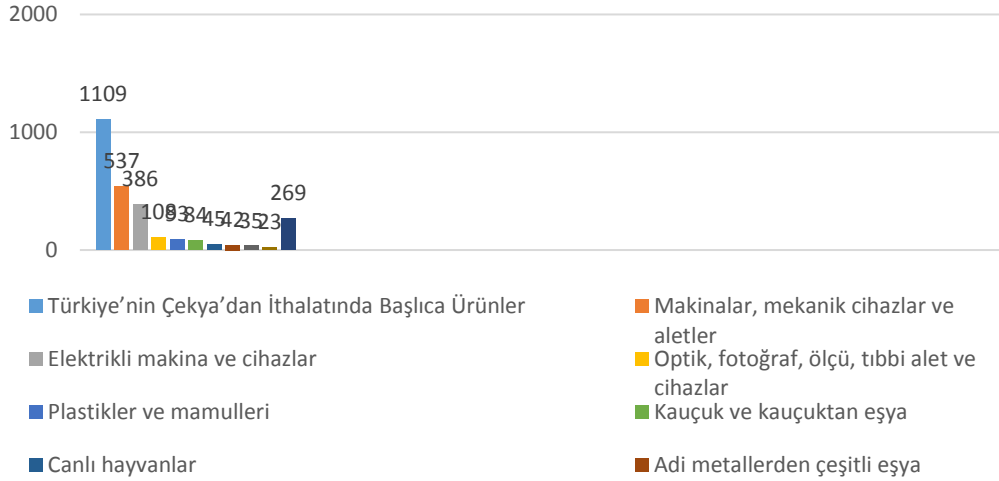
Belli başlı ithal kalemlerini ise otomobiller, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, otomatik bilgi işlem makinaları bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen makinaları, monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları, sıvılar için pompalar ve sıvı elevatörlerinden oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Çekya'ya İhracatında Başlıca Ürün Grupları 2020 (milyon dolar)

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Çekya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

EKLER:**EK-1: Çekya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	Ürünler	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			202 521 578	199 469 710	191 686 837	100	-3,9
1	8703	Otomobiller	22 774 694	22 436 195	20 880 994	10,9	-6,9
2	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	13 573 616	13 255 042	14 228 908	7,4	7,3
3	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	15 634 693	15 165 217	13 216 251	6,9	-12,9
4	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	9 430 541	11 115 785	11 831 751	6,2	6,4
5	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler	3 423 785	3 198 579	2 964 927	1,5	-7,3
6	9503	Üç tekerlekli bisikletler,skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller,bilmeceler (puzzle)	2 591 759	2 691 957	2 909 197	1,5	8,1
7	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	3 512 672	3 237 320	2 723 138	1,4	-15,9
8	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	3 295 526	3 021 837	2 713 034	1,4	-10,2
9	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış	2 095 022	2 215 971	2 371 489	1,2	7
10	8528	Monitörler ve projektörler,	2 429 862	2 294 694	2 227 042	1,2	-2,9

		televizyon alıcı cihazları					
11	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	2 476 962	2 365 119	2 137 328	1,1	-9,6
12	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 174 243	2 054 226	1 917 655	1	-6,6
13	8512	Motorlu taşıtlar,bisiklet, motosikletlerde için aydınlatma veya işaret cihazları, cam siliciler vb. tertibat	2 445 742	2 132 083	1 859 347	1	-12,8
14	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1 577 796	1 814 428	1 858 174	1	2,4
15	3926	Plastikten diğer eşya	1 978 127	1 929 529	1 815 658	0,9	-5,9

EK-2: Çekya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	Ürünler	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			184 924 023	179 273 065	170 143 578	100	-5,1
1	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	9 854 184	11 486 941	11 870 763	7	3,3
2	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	8 049 782	8 290 550	9 535 055	5,6	15
3	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	11 240 613	11 175 392	9 498 543	5,6	-15
4	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	4 092 705	4 271 847	4 531 804	2,7	6,1
5	8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	2 588 903	2 537 122	3 763 475	2,2	48,3
6	8542	Elektronik entegre devreler	3 731 408	3 077 798	3 711 322	2,2	20,6
7	8703	Otomobiller	4 353 911	4 311 981	3 520 178	2,1	-18,4
8	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	2 939 622	2 781 548	2 718 019	1,6	-2,3
9	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	3 967 919	3 740 778	2 139 203	1,3	-42,8
10	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	2 360 753	2 374 948	2 112 973	1,2	-11
11	3926	Plastikten diğer eşya	2 257 999	2 174 328	2 108 361	1,2	-3
12	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	2 387 376	2 220 882	1 997 672	1,2	-10,1
13	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 661 432	2 251 915	1 659 664	1	26,3
14	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	1 540 285	1 607 660	1 606 651	0,9	-0,1
15	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	556 833	626 425	1 340 946	0,8	114,1

Kaynak: Trademap

EK-3: Çekya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		202 521 578	199 469 710	191 686 837	100	-3,9
1.	Almanya	65 641 693	63 526 531	62 450 805	32,6	-1,7
2.	Slovakya	15 284 559	15 099 748	14 600 662	7,6	-3,3
3.	Polonya	12 235 365	12 027 950	11 919 815	6,2	-0,9
4.	Fransa	10 274 895	10 243 179	9 024 657	4,7	-11,9
5.	Avusturya	9 022 428	8 556 543	7 959 842	4,2	- 7
6.	Hollanda	7 469 495	7 548 043	7 920 343	4,1	4,9
7.	İngiltere	9 398 883	8 990 745	7 680 565	4	-14,6
8.	İtalya	7 813 065	7 586 308	7 381 912	3,9	-2,7
9.	Macaristan	6 080 249	6 495 043	6 290 491	3,3	-3,1
10.	İspanya	6 369 133	6 400 522	5 003 320	2,6	-21,8
11.	ABD	4 179 060	4 639 265	4 377 232	2,3	-5,6
12.	Rusya	4 118 115	4 303 006	4 231 155	2,2	-1,7
13.	Belçika	4 333 008	4 165 648	4 018 018	2,1	-3,5
14.	İsveç	3 516 312	3 268 348	3 118 188	1,6	-4,6
15.	Romanya	3 030 921	3 067 560	2 980 211	1,6	-2,8
...	...	...	...	...	...	...
18.	Türkiye	2 209 878	1 925 862	2 269 173	1,2	17,8

Kaynak: Trademap

EK-4: Çekya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		184 924 023	179 273 065	170 143 578	100	-5,1
1	Almanya	46 370 435	44 101 048	47 424 567	27,9	7,5
2	Çin	26 052 061	28 337 633	19 244 097	11,3	-32,1
3	Polonya	14 135 084	13 685 788	14 937 342	8,8	9,1
4	Hollanda	5 131 322	5 187 296	11 316 987	6,7	118,2
5	Slovakya	9 174 322	7 868 115	8 836 078	5,2	12,3
6	İtalya	7 710 302	7 365 105	6 587 590	3,9	-10,6
7	Avusturya	5 412 667	5 006 333	6 301 495	3,7	25,9
8	Fransa	6 019 517	5 549 980	5 218 785	3,1	- 6
9	Macaristan	4 422 939	4 256 369	4 691 750	2,8	10,2
10	Belçika	2 870 397	2 894 410	3 577 470	2,1	23,6
11	ABD	4 664 305	4 700 917	3 537 003	2,1	-24,8
12	İngiltere	3 847 170	2 977 094	3 348 557	2	12,5
13	İspanya	3 171 871	3 090 532	2 852 453	1,7	-7,7
14	G. Kore	4 283 432	3 794 675	2 497 215	1,5	-34,2
15	Hong Kong	123 890	107 105	2 477 495	1,5	2213,1
....	....	....	...	...	...	....
22	Türkiye	1 718 743	1 675 750	1 211 585	0,7	-27,7

Ek-5: Türkiye'nin Çekya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	Ürünler	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 000 786	941 884	1 127 155	100	19,7
1	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	66 730	64 228	72 984	6,5	13,6
2	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	4 252	4 480	57 435	5,1	1182
3	8703	Otomobiller	67 510	37 119	46 346	4,1	24,9
4	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler	8 825	5 381	40 013	3,5	643,6
5	7604	Alüminyumdan çubuklar ve profiller	28 082	32 773	37 540	3,3	14,5
6	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	21 747	25 444	36 928	3,3	45,1
7	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden	36 296	38 481	35 484	3,1	-7,8
8	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	34 902	35 281	31 050	2,8	-12
9	6109	Tiřörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	30 350	30 545	27 528	2,4	-9,9
10	3920	Plastikten diğer levha, plaka, řerit, film, folyo (gözeneksiz)	12 627	17 409	25 907	2,3	48,8
11	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	30 815	22 615	23 816	2,1	5,3
12	5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	31 421	24 379	22 086	2	-9,4

13	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül vb.	10 582	10 275	17 756	1,6	72,8
14	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	13 108	15 328	16 577	1,5	8,1
15	8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, kurutulması, ütülenmesi, katlanması vb. için makinalar	18 330	18 028	16 207	1,4	-10,1

Ek-6: Türkiye'nin Çekya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	Ürünler	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			2 650 330	2 225 024	2 742 975	100	23,3
1	8703	Otomobiller	482 739	405 634	839 681	30,6	107
2	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	299 513	242 118	258 682	9,4	
3	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	109 167	134 465	124 145	4,5	-7,7
4	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	54 180	54 074	81 677	3	51
5	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	75 902	76 661	75 805	2,8	-1,1
6	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	67 531	57 908	60 666	2,2	4,8

7	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	177 764	103 850	56 197	2	-45,9
8	8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	60 546	49 565	54 363	2	9,7
9	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	51 610	40 414	51 615	1,9	27,7
10	102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	111 127	75 423	45 119	1,6	-40,2
11	9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb. ölçü cihazlar; ısı-ışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	9 440	23 757	43 025	1,6	81,1
12	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	38 892	40 313	42 746	1,6	6
13	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	33 646	35 703	38 196	1,4	7
14	9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	48 793	42 989	32 886	1,2	-23,5
15	8301	Adi metallerden kilit, sürgü ve asma kilit ve bunların adi metallerden anahtarları	39 638	37 819	31 702	1,2	-16,2